

ПРЕЗИДЕНТ ЗА ЗМІНУ ПРОГРАМИ ДОПОМОГИ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт заповів на конференції преси нову програму допомоги безробітним. Відповідно до цього плану, боротьба проти безробіття має початися рівночасно на трох фронтах, себто уряд має скерувати допомогу на три групи: 1) для безробітних родин по селах; 2) для осіб, які живуть у місцевостях, котрі мають тільки один промисл, а тепер не мають з чого жити через занепад цих промислів, і 3) для безробітних по інших містах.

Праця уряду має бути звернена передовсім на привернення робіт. На цю ціль, на думку президента, треба видати не тільки 500 мільйонів доларів, уже визначених конгресом, але ще й додаткові два мільярди.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ВЛАДИ НАД ТАРИФОЮ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт вище чим даними домагання до конгресу, щоб він ухвалив закон про надання президенту влади над митами.

Президент хоче цієї влади на протязь трох літ. Він не хоче необмеженої влади над митами, а тільки права знизити або підвищити мита на 50 процентів. Президент думає руководитися при означуванні мита засадою взаємності ("ресипротіті"), себто підносити або обнижати мита до кожного краю відповідно до того, як цей край обмежує або підносить свої мита на американські товари.

ДРУГИЙ ДЕНЬ КРИТИКИ "НАЙРИ".

ВАШИНГТОН. — Конференція в справі різних ділянок адміністрації відбулася краєм відбуду другий день нарад. Як першого дня, критики уряду, запрошені самим урядом, радилі на 5 конференцій.

Як попереднього дня, так і в середу з критикою "Найри" виступали передовсім представники робітничих організацій, коментували та дрібних купців. До них прилучилися з гострим протестом ще представники Муїнів.

Газети дають багато місця критиці пані Піншов, жінки губернатора штату Пенсильванія. На основі своєї недавньої подорожі по сталевій окрузі в тім етні та по різних ткацьких округах бездіяльність заявила, що "Найри" з робітничого становища "мерзка комедія". Безсильність уряду супроти вуглевих і сталевих баронів, говорила пані Піншов, вистарчає, щоб захистити в народі навіть довіри до уряду.

ЗА ОПОДАТКУВАННЯ ВЕЛИКИХ ПЕНСИ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гор вінс у сенаті проєкт податкового закону, на підставі котрого всі пенсії, які виносять понад 75,000 доларів на рік, мають бути оподатковані до восьми 80 процентів.

До правильної пенсії мають бути висланих те бонуси, які підприємство дає урядникові з пенсії.

КІНЕЦЬ ГОТЕЛЕВОГО СТРАЙКУ.

НЮ ЙОРК. — Юнія готелевої служби, що почала страйк місяць тому, відкладила страйк у середу ввечір, добившись угоди з підприємцями за посередництвом окружної робітничої ради.

Юнія добилася обіцянки, що всі страйковані будуть відправлені з роботи та всі страйкарі моттуть вернутися до праці.

З СУДУ ПРОТИ ЛІКАРКИ ЗА ВБИВСТВО.

ШКАГО. — На розправі проти лікарки Аліси Вайнкуп, обжалованої за вбивство своєї невістки, ставан свідком її найстарший син, Вокер Вайнкуп. Свідок закликав поліції, що вона добуду від його матери самознищення до вини по 8-годинним допити без адвоката.

ЖОВНІРИ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ГРАБУНКУ.

ПІЕТСМУТ (Небраска). — На місцевий банк Плетсмут Стейт Банк напали тут три бандіти. Коли на їх приказ урядники стали збирати гроші банку в мішки, депутат шерифа, Лекастер, котрого бачу та повідомив на вулиці про напад, зайшов до банку та першим вистрілом убив одного з бандітів, а потім стріляючи заставив двох інших бандітів до втечі. По недолгій погоні бандіти сховалися до одного гаражу й там піддалися.

При слідстві на поліції показалося, що бандіти називалися: Клайд Дурем, Джан Лейгстон та Джан Сіслоуені. Вони служать жовнірами на недалекому форті Крук.

ПРИГОДА РОБИТНИКА ПІДЧАС ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Телефонює Маркова, 40-літнього чистильника вікон, з'явився підчас чистлення вікна на 9 поверсі одного хмародера оди́н з ремінь, який він був привязаний до варцвія вікна. Робітник страив рівновагу та впав униз, але завсє на другому реміні. Кількоро людей із сусіднього дому побачили цей випадок та повідомили суперінтендента будинку. Цей з допомогою інших робітників втягнув Маркова до камені. Він висів у повітрі 10 минут.

ЗАГАДОЧНА РАДІОПОСЛА-ННЯ ІМ. ГЕН. КУТЕПОВА.

Менше-більше перед роком по війні Європи розійшлася була вістка, що існує якась тайна радіопослання ім. ген. Кутепова, як своєго протисно-ського пропаганду накою-наа болшевишам немало клопоту. Невдано тому "Харбинське Время" підтвердило факт існування, загідної станії, що наае аанції три рази в тижні: в неділю, вівторок і четвер. Для заглушення цієї тайної радіопослання болшевишам мусили збудувати три потужні радіопослання в різних частинах країни.

ДВА РОКИ ТЮРМИ ЗА ПОГРОЗУ ПОЖЕМ.

Брати Бенджаміні і Стив Мілько у Вінніпегі поклали таксіву й сказали шерифові везти їх до Сарджент уїллі. Коли доїхали до Велор дорож, то сказали, щоб шериф дах їм віз. І тоді оди́н з них наставив шожа до шерифа Вебера і зажадав грошей. Ол. Вебер вискочив з авті і почав оборонятися. Надіхала стріткара і напасники втекли. Пішіше обох братів арештовано. За напад судія Грейгем засудив їх обох на два роки тюрми в Стоні Манітен. Брати боролися там, що були яані підчас нападу на Вебера. Бенджаміні пошішав дома жінку й малеску дитину.

ПЕС ВРАТУВАВ ЧОЛОВІКА ВІД СМЕРТІ.

Дуже цікавий випадок стався в Англії у місті Пенарт. На одного чоловіка, що переходив поле, загдо кинувся скажений кінь, збив його з ніг та почав товтати ногами. Не почавши ніякої допомоги, чоловік почав кликати свого собаку-вовчур, що десь заву до бім. Вірний пес прибіг на голос господаря, кинувся на коняку і вчепився своїми гострими зубами в її горло. Котийка кінця разів скидала пса, страшно його побива, але перемога залишилася за псом; він переріз горлянку коняці. Коли нарешті на коня чоловіка збіглися люди з поблизу, котого хутора, знайшли чоловіка, що вже тривав притомність, поранення й лезви дихачку собаку та вже здохлого коня.

НАСЛІДНИКИ ЦАРЯ ПЕТРА І.

Про будову радянського каланду, який лучить Ленінград з Білкім морем, подіє "Освєтлє" Романові жалким подорожником Канад, довгий 226 км, докічено за півтора року при званні 150 тисяч засланців, з яких залишилися живими тільки 10 тисяч. Всі інші вгинули. Гроби 140,000 мучеників біляють тепер на далеких радянських пустаках.

ЗАТОНУВ КОРАБЕЛЬ ІЗ 330 ЛЮДИМИ.

Китайський корабель, який виплив з Шангаю до Гонг-Конга, пропав Дуклаи, що корабель скоили пірати. Третій повідомлення, що на корабелі знищено, що на корабелі скоили катастрофа, а саме відбувся котел і корабель загинув. Крім залог на корабелі було 490 робітників. Більшість із них мабути загинули. Кілька рибальських кораблів утратили всього 120 людей.

WE DO OUR PART

ЗБИВ ВІСНО, ЩОБИ ПІТИ ДО АРЕШТУ.

Домкен Ватсон ходив по Вінніпегу і шукав роботи, бо мав дома жінку й четверо малеских діточок. Але роботи не мав знайти. І вже йому було прямо соромно так гоніру вертатися до дому, отже прощився поліція, щоб він його заарештував, одлак поліції відмовився. Тоді Ватсон вийма з кишені каліні і кинув їх у шибку найближчого авто. Шибка потрїсала на дрібні куски. Це послужило за причину, щоб поліція його арештувала і забрала до поліційного суду. Коли в суді довідалася, що Ватсон має жінку й четверо діточок, казали провирити, чи вони не потребують помічі.

ПАПУТА НАПОЛЕОНА І.

Невдоволю Франція мала нещадно сензацію. Ото якийсь ресторанчик у Марсїлії заявив, що він має папугу, яка була колись власністю Наполеона І. Папуга марсїліського ресторанчика мала всі ознаки глибокої старості. Була майже зовсім ліса, мала залізані червоної очі і грубі ноги, покриті наростами званіми шкіри. А що належала колись до великого цїсаря, то він згодом підтверджувало це й те, що папуга кричала виразно — "Хай живе Цїсар!" "Слава великому Корсїканцю!"

Власник папуги мав теж документи, а саме листи Наполеона з часів його застаття на острові св. Єлени, у яких він задував про свою улюблену папугу. Оце не диво, що кінці знайошова якійсь багатій, котрий упав на помисл заробити на такій рідкій птасі, обхвилював з нею цілу Францію, і заплатив ресторанникові солону ціну за папугу разом з документами. Одначе згодом виявилося, що і папуга і документи були фальшиві. Помисловод ресторанника арештовано й засуджено в тюрем.

ЩОБ ОПЕРУВАТИ ПАЦЕНТА, СПИНИВ НА ХВИЛИНУ СВОЮ СМЕРТЬ.

В Римі відбувся похорон славного лікаря, професора Тріольо, що помер при операційному столі з ножом у руці. Проф. Тріольо, приклима до такко хорого й він виправу півна, що лише негайна операція може врятувати хорому життя. Та в тій же хвилині його сповня серцевий корі. Із натугою всієї моральної силі переміг себе, виконав тяжку операцію та впав неживий на доакумі блу операційного стола. В похороні взяли участь маси народу. Мусіли і королева підняти віни на його домоину.

БЕЗРОБІТНІ НЕ ХОЧУТЬ ПІТИ НА ФАРМИ.

Рестраціяне боро в Реджайні (Канада) має вже біля 400 домаган від фермерів про наділення їх робітниками згідно з допомогамі планом. на основі якого фермер має робітників приміщення та їжу в заміну за легку працю, а уряд від себе має платити тож робітникам п'ять доларів місячно. Та ніхто з безробітних не хоче йти на фарми тоді як у державних "кемпах" в Дундурі, Гвайт Факс та Леддер є 1,100 осіб більше ніж потрібно.

ЗНОВУ СПОДІВАЮТЬСЯ САРАНИ.

Дж. Вуд, представник манітоського департаменту хліборобства, заповідає, що цього літа Західні Канада знов буде мати багато шкоди від сарани. Він говорить, що околі ріки Ред у Манітобі правдоподібно постраждали від сарани цього року менше як року 1933, але піднесення частина цієї провинії знаходиться перед великою заргоною. Щодо Саскачевану то він думає, що ціла та провінція буде мати багато турбот від сарани наступного літа, тоді як Альберта знає дитись в кращім положенні.

СПОНЕЛІЛИ ДРІБНІ ДІТИ.

Жінка Марія Н. Ончу з села Думброви, громади Пундешт, васькуського повіту, пішла собі до сусідів, а в хаті залишила чотирьохлітню дівчинку й дволітнього хлопчика, самих діти надбилизали до печі, ріли на них запалилися і вони згоріли. Мама, вернувшись до хати, застала дітей уже спонеліших.

ВАЖКА ГОЛОВНА ВИГРАНА.

В Бріскі розпочалися як притогнування до великої колоніальної вистави, що мала відбутись за два роки. Одного з головних атракцій вистави має бути зоологічний мір город, у якому будуть утворювати екзотичних звірят з бєльського Конга. При за купці білету вступу на виставу кожний відвідувач одержить завармо плос фантового дітерної, на який можна буде виграти найкращордній звірат і предмети, а між ними, як головна виграва, буде живий слон. Однак виграва такої міри може декото скоріше перестрашити, ніж заохотити, то люди організатори вистави приобіщували відкупити слона, якщо цей оригінальний виграва не хотів би хтось забрати з собою.

КРАДУТЬ БЕЗРОПІ.

Страшна ява узхваляла краді безроп вилуха в селі Мишиного коло Коломї. Майже вночі, щоб не викрадено в якого господаря безроп. "Промисл" цей поширюється на усіх селеса. Крадуть з собою великі шукки ваги в лад 100 кг. Хто краде — не знає.

ПРОДУКЦІЯ ЯЧМЕНЮ В КАНАДІ.

Зріст продукції ячменю в Канаді від скоршого ходоу, який зріст продукції пшениці. Протягом останніх десяти літ продукція ячменю зростає на 125 відсотків і тепер вже в близьку 136,000,000 бушлів річно.

ГОЛОВА УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ ПРО ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

ВАРШАВА (Польща). — В польській соїмі підчас дебати над бюджетом виголосив промову д-р Д. Левинський, голова Українського Клубу. Промову підкреслює, що положення українського народу потірюється головно на совітській Україні, а описаня на територіях, що належать до Польщі. На совітській Україні шириться небувалий голод, якого жертвою впали понад 5 мільйонів людей. В Польщі не узгіднюється домагань українського народу. В бюджеті є лише дрібна позиція на суму 63,000 злотих на український університет у Варшаві. Дальше промовувє заявив, що мусить зробити два засадничі ствердження: що український нарід є вже тепер на всіх територіях народом з викінченими формами і з повною народною свідомістю; що українське громадянство в незначній містє ступні може бути відповідальне за теперішній стан польсько-українських взаємин. Ціла відповідальність спадає на уряд і польську суспільність.

ГОТУЮТЬСЯ ДО ЖИНОЧОГО КОНГРЕСУ.

ЛьВІВ. — Робляться пильні притогнування з боку українського жіноцтва, щоб Жіночий Український Конгрес, який відбуветься в дніх від 24 до 27 червня, випав якийнакше. Конгрес відбуветься в Станіславові, бо там повсталата томо 50 років перша українська жіноча організація. В краю надіються, що на той Конгрес прибуде численна делегація жінок з Америки.

ХТО ВЕДЕ ПРОТИУКРАЇНСЬКУ ПРОПАГАНДУ В ЛОНДОНІ?

ЛьВІВ. — "Діло" подає, що автором татарських вістей про погроми Жидів у Галичині є варшавський журналіст Йосел Цанг, який є зареєстрований у варшавському міністерстві заграничних справ як представник англійського шоденника "Дейлі Ньюз". Віднедавна є він теж кореспондентом "Менчестер Гардіан". Отсей панок був кілька тижнів у Східній Галичині і не уважав за відповідне зворотитись по інформації на до одного відповідального українського діла, ні до одної української установи, а перебував виключно в жидівським товаристві.

СКАСОВАНО ПРИСУДНІ ЧИНА.

ВАРШАВА. — Найвищий суд скасував присуд, виданий судом присяжних у справі замаху Степана Чича на комсара Цесельчука. Чича засуджено пердше на 8 літ тюрми. Тепер відбуветься ще одна розправа перед судом присяжних.

ПРИГОТУВАННЯ В КИВІ, НОВІЙ СТОЛИЦІ.

КИЇВ. — До Ківа прибула спеціальна комісія, яка має поробити притогнування для перенесення столиці з Харкова до Ківа. Те перенесення трапляє на великі труднощі, бо нема відповідального приміщення для установ і совітських урядовців. Треба буде усунути яких 20,000 людей з їх детерсиріших помешкань.

Планують побудувати кільканачать державних будинків для установ і кілька будинків для приватних мешкань; але коли це буде, ніхто не знає. Світі хочуть теж оживити Київ, себто спровадити до нього більше населення з півночі, з Москви, а принаймні подбати про те, щоб Київ відвідували туристи з півночі, з Московщини, та щоб він стався тим робом "осередком совітської туристичної". В той спосіб думають відібрати Київові теперішній "націоналістичний", себто український характер. Для цієї цілі заведуть там нові експресиві поїзди між Москвою і Київом і між Київом та іншими областями, заселеними головно Москалями.

ВЖЕ ЗАСІВ НА ТРОНІ.

ГІНГІНГІНГ (Манчжоу). — Вже є новий володар, 28-тітний Канг Тег, з родини Манчу, бувший володар Китаю, а тепер володар Манчука, держави з 30,000,000 населенням, створеної японською дипломатією і японськими багнетами.

Канг Тег повернувся до краю, з якого вийшли його батьки томо 300 років, коли піднялися з Манчжурії здобувати Китай, підбити його і ним правили сотки літ. Він теж думає тесаме сягнути. Сам він вихований по європейськи. Вважає себе з релігійного боку "заступником Бога на землі". Коронація відбулася при "небеснім престолі", а по ній новий цїсар всім до опанцірованного автомобіля американського виробу і так переїхався дорогою, обставленою з обидвох боків жовнірами. Нікого іншого там не пускали.

В інтерв'ю новий володар заявив, що подбає в першу чергу про "забуту людину", себто про селянство.

РОЗПОВІДАЄ ПРО ВБИВСТВО РАСПУТІНА.

ЛОНДОН. — Князь Ф. Юсупов розповідав на суді про те, як вбито Распутіна. Давали йому затроєні тісточки; отруя могла вбити тизин людей, але не чіпалася Распутіна. Юсупов каже, що він стріляв до Распутіна, а потім добив його палкою. Та виходить, що вбивства dokonав власнито Пуришкевич.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
A newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1102 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакції не відповідає.
За кождої зміни адреси платиться 10 центів.
Замовляти наперед потрібно гроші лише на 1 ар. Foreign Money Order.
Гол. "Свобода", Montgomery 5-0498. Гол. У. Н. Союз, Montgomery 5-1838.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АРМАРОК ДЛЯ КРИТИКІВ.

Столиця краю була сценою небуваної події. На один день зібралися до Вашингтону преріжні критики політики для вбудоу краю. Одна загальна та п'ять спеціальних конференцій відбувалися рівночасно, декотрі з них сягали до пізньої ночі, а всі вони були повні критиків уряду. Дві спеціальні конференції критикували уряд за його політику торговельну; одна за його політику щодо кодексів; інша за його політику супроти робітників; а п'ята за його політику щодо кодексів для дрібних промислів. Уряд справді дістав досить критики. Ледви чи може ще як слово критики бути сказане.

Здивувати не одного може це велике число критиків та різноманітність закидів, піднесених проти політики вбудоу. Коли жакіс говорити про якіс групи критиків, то таких було три: З одного боку критикували уряд представники робітників. З другого боку критикували представники консулментів, споживачів. З третього боку виступали представники дрібного бізнесу. Це показує, що що найменше три групи є невдоволені з напрямку вбудоу краю. Робітники невдоволені з безробіття та протестують проти занадто низької зарплати і занадто довгого часу праці. Споживачі невдоволені з високих цін на товари. Дрібні підприємці терплять через комбінації великих підприємств.

Ще дивніше, що що всю масу критики запросив собі сам уряд. Уряд вбудоу краю закликав до критики всіх, котрі тільки якнебудь невдоволені з урядової політики вбудоу краю. І всі критики зібралися та наповнили аж п'ять сіль, і наговорили цілу гору критики. Видно, уряд не вважає себе непомильним. Видно, він признає, що не знає садиної непомильної дороги. Він признає, що тільки пробує. Що може десь є ще інший план, кращий від того, якого він уживає.

Ще замітнішим фактом можна признати те, що самий головний адміністратор вбудоу краю, генерал Джансон, виступив на загальній конференції з промовою, якій з одного боку обороняв добу волю уряду, але з другого боку виказував цілу низку недостатків цієї роботи. Як кажуть газети, найгострішим критиком уряду був той урядник, що запросив собі критиків. Він начислив аж 12 недостатків, які негайно треба поправити, якщо робота вбудоу має йти як слід.

Цими конференціями уряд дав народові неоцінену науку про вагу й значіння критики. Коли наважив нас чогось цей армарок критики у Вашингтоні, то передовсім того, що не вся критика — лайка, що критика може принести таку користь, що навіть критикований її просить.

В. Будзиновський.

НА ОКРАТНАХ
(Історичне оповідання).

Взяли, такі густіше обсадили той простір. Хоч вони до останньої хвилини не подумують, що як ми справді туди хочемо виконитися, то зробимо це вже нині, ми всеж такі цілком непомилені і бач їх кровавого протесту до міста не прохочемо, без великих жертв поза міст не промобіє.

— Тому то я, маючи тут жінку і доньку, не дуже одушевлявся твоім планом — перемістити Розворський. — Я на нього згодився тільки з konieczности, бо бачу, що лишитися тут, було би ще гірше. Тепер, коли Татари хочуть силою загнати нас шлах, усіх твоїх планує ще менше певний. Сам кажеш, що жертви будуть великі... Ти може відстав від свого плану?

— Нема нічого злого, що не випало би на добре, — відповів Нестор. — Зразу я гадав, що промобіємо до міста збитою купкою, в середині тої купи проведемо обі жінки. Таким способом з тої купи козаків тільки крайній прорубав би нам дорогу. Тепер наш шлах зайнята завелка татарська сила. Тепер треба було йти не тісно збитою купкою, а так, шоби кожда козацька швабля була в роботі. Інакше не промобіє. В такій ми

О. Сновіда.

КІНЕЦЬ СВІТОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

На XVII-тій, останній, зїзді Всеросійського Комуністичної партії (що тепер стидливо називається "всесоюзною") виголосив Сталін промову, яку інакше годі назвати, як похоронним дзвоном над трупом світової революції.

Хто собі пригадує подібні промови, обожаємого вождя "всесоюзної" революції, той буде немало здивований мінорним тоном промови, виголошеної 29 січня цього року. Говорив Сталін п'ять годин. Це ще нічого, бо в Росії люблять говорити і слухати, особливо, коли мусить. Але в цій промові диктор говорив на те, щоби — не сказати нічого... Світові піддані нетерпеливо чекали, що скаже червоный шар про тақ кождої рекламувану "нову п'ятилітку". Але не почув майже нічого. Повторити старі теренів, від яких давно вже мають оскому комуністичні "громадяне", не було сенсу. Пощо було вилізати з астрономічними цифрами, коли їх уже десять разів зменшали? Хтож їм тепер повірити? І диктор загорнувся в тогу мовчанки щоби ці "такі дражливий справи, бож, "друка п'ятилітка" мала вже не зди-устригизувати країну, а ліг — так заповідали більшовики — масі збави і підвои, убрання і цвяхи...

Далше, скільки то говорилось на всіх зїздах партії про боротьбу із зневаженієм капіталізму! Здавалосьби, тепер якраз найкращий момент, щоби знову виступити проти тої капіталізму, який "зали-заканчив" в фашистській Італії, в гітлерівській Німеччині, в "дильхонській Польщі" і т. д. — як то звучить мовою більшовиків... Тимчасом і про це не знайшов що сказати червоный диктор! Той щоби він сказав, коли якраз з тими "імперіалістичними" режимами СССР закінчає пакти признає, або як у випадку з гітлеризмом — аж тремтить, щоби той не напав на СССР і не зробив йому кривди...

Далше говорилось про війну з Європою, війну комунізму з буржуазією. Тепер — про війну нічого, напавки, багато про мир, мир за всяку ціну якраз з тими "капіталі-

стичними акулами", які лише думають, якби то проконкути невинне совітське пролетарське гнітало... Далше в своїх промовах виступав диктор з цілою низкою директив "братнім партіям" комуністичним в цілому світі, з директивами, щоби вони знали, як заховуватися в теперішню хвилю, і з запевненнями, як то тим "братнім компартіям" прийде "решаючий момент" з допомогою — братня компартія Росії... Цим разом знову пре-де не почув жакіс нічого з уст червоного диктора. Так, нібито й не було на світі тих братніх партій і якби ніколи Москва не захоувалась й виступати проти своїх урядів і ніколи не обиджала своєї допомоги...

А найважніше: за промови Сталіна виходило, нібито в світі зовсім нема Комінтерну (комуністичного інтернаціоналу). Так нібито не була ще організація, яка мала перевернути, на один прикус з Москви, цілу будівлю сукачої Європи, яка навіть своєю світа!

Що сталося? Чому така зміна? Причина дуже проста: світовий режим кінчиться: ви-снажений, без сил, без ідейних борців, ограблений і спольовування країни, він заний на ласку й неакуту до самого капіталістичного світа, йому виповніть вже вісім років.

І тому Сталін став таким лідним, тому не зачував "імперіалізм", ні "буржуїзм", ні "заканчив" сусітів". Бо такіж зазначав тих, яких він боїться і в яких жаєра грошей. Тому мовить Сталін і про світовий пролетаріат. Що йому світовий пролетаріат? Поми важний не той пролетаріат, лише російська держава і папуноч в їх комуністична класка, яка поволи вроджується в банду галасливих і тиранів, котрих тиранів вже ніщо не виправдує, ні добро-буду, якого країні не дали, ні велика ідея, яку вже стра-диль.

В своїй промові на XVII зїзді Партії Сталін проголосив, хоч і мовчки, повну ліквідацію Комінтерну, проголошення ліквідацію всесвітньої революції, аракованій з Москви, про-

розказував Нестор далі. — Татарських одягів є у нас чимало. Обі жінки переодягнуться за Татар. І ви, пане Розворський. Також Бірда возьме на себе одяг своїх батьків. Тепер скажу вам, чому я дозволив Татарам прийти по труни аж вночі і не дозволив їм підходити до фоси далі, як на той п'ятдесят кроків до неї.

— Ніч була темна, бо місяць ще не зійде, небо заслонене хмарами. Татар не доглянути, що хтось з нашого вала зсувається до фоси і по їх бочі вилізати з фоси. До фоси зсуваюмо драбину. По драбині всі всі червоні разом з Ас-ланом вилізати на дво фоси. П'ятий вилізати по тім боці. П'ятий вилізати до побовища, бачте поводитися як ті, що шукають труни. П'ятий Олена ляже на землі. Ви, п'ятий вилізати, ті, понесете будувати по-бігшого Татарина. Всі Татар, що будуть крутяться по побовищу, квалієвськи, не будуть на призиращі. Обованою Аслана буде вести вас так, щоби вас ніхто не зачепив. Також ви скаже, коли несена вами п'яти Олена має відкрити і йти далі власними ногами. Аслан прояв би вас аж до татарського табору, де ви будете би безпечні... Все те, очевидно, сталося би, як би Аслан схотів за дароване йому життя і за який ціний да-рунок заллати такою помі-чю.

— Був би дурний, як би не гідюся, — перебив невдово-ливо Розворський. — Згодитися, прирече і... моя жінка, моя дитина опиняться у нього в єсирі. То так, начеб я сам дарував їх Татарини.

— Не біється, пане! — крикнув Бірда, одушевлений п'яти-ном Нестора. — Я буду з вами балакати. Мене ви не задурите. Я зараз доміркуюсь чи він шир-ро говорити, і чи на нього мо-жуть покладається, чи може лі-цемирить.

— Гадаю зробити так: — Я вже казав, що був би

досив своє "дезінтересан" у справі "братніх партій" кому-ністичних в Європі. Його про-мова була говоренням, щоби нічого не сказати. Або краще, базиканням про те і друге, щоби не сказати найголівнішого, що більшовики, як мінорно-на сила, перестав існувати! Що лишалась натомість стара царська держава з тисясами, які гіршим абсолютизмом, яка жєрає в чужій позич-ков, роздорує ім територі- (як царят Сахалін Японцям), щоб запровадити тиранію в середині і гнобити всі "свої" народи разом з російським. От що своїм промовчанням сказав Сталін!

ЛЕНІН ТА ОЦІНКА ЙОГО ІСТОРИЧНОГО ЗНАЧІННЯ

Д-р Я. Славянський, який є чеським істориком, що займається дослідженням революційних рухів. Не буде перебільшенням, коли скажемо, що саме тому групо дослідників цього історика за кордоном, який ми б довірили д-р Я. Славянського, щоби вивчив, об'єктивності та прагматичності історичного процесу московського більшовицького руху, що завершується в останній спробі "створити соціалізм в одній країні". Крім "дезертирів" д-р Я. Славянський тріє і сам для перерви своїх теоретичних висновків до СССР. Перфектно володіє московською мовою і знає місцеві обставини. Він не належить до тих чужих, що пишуть (як Ерн) про СССР на основі інформації більшовицької пропаганди. Тому критиці смерті Леніна ми спинаємося наперед стат-ті д-ра Славянського, який дає цілком об'єктивну, далекої від тенденційності, оцінку діяльності Леніна в роки його життя в СССР і з об'єктив-ним історичним дослідком.

Коли же заперечують той факт, що у 20 столітті Ленін зрушив людський суспільство, як ніхто інший, то все не можна заперечити, що во-не жадного чоловіка у 20 ст. не було стільки написано, як про творця й провідника росій-ської революції. Лише список нас книжок і статей, які щорічно виходять, творить грубий туман. До того треба ще прираховувати все, що було за-галом написано про російську революцію, про радянську державу, про більшовицьку партію. У всіх цих писаннях Ленін є центральною фігурою. А всестакі у всіх держалах, що були опубліковані, у всіх працях, що були вже про Леніна написані, зовсім нема згоди в оцінці історичного значіння Леніна. На цей факт мусили би звернути увагу о-собливо історики, що живуть постійно у пересвідченні, що нібито для оцінки історичної особи є потрібні багато точ-них даних, що історик мів зсу-вати факти і на їх основі по-

робити висновки. В дійсності справа стоїть інакше. І навіть коли би гора книжок, що пи-сється в них про Леніна, була тисячу разів більшою, то й там не можнаб тепер осигнути того, щоби в оцінці його дія-ле не приймали майже протіле-жні висновки. Рішаче слово скаже історичний розвиток. Ленін був російську революцію від паромом соціалістичним, во ім'я одушоєння люд-ської суспільності. Вдається розв'язати соціальну проблему прийнявши до тої міри, що зникнуть найгірші крайності того, про що так зрозуміло говориться — використувати людину людяно, що в-дається усунути ганьбу без-робіття й голоду голодування в той час, коли значна частина людської суспільності не з-власної праці живе в ластчаті — революції, що нею Ленін кермував, безумовно буде за-рахувано до вильовної бо-ротьби четвертого стану, як о-сновна частина, хоч можливо історія й не забуде зафат-ти насильницьких методів, що ним Ленін, безсмертний на-стичник цін, промочував штах до соціалізму. Тек саме можна сказати, що про відно-чинна батальності до Леніна. Коли вистіє після бурі, ру-їни й насильного будівлення здоров'я Росії, побудована всього того, що царську державу робило застеленою, темною і сабоком, Ленін буде найбільшим великаном росій-ської історії. Цю славу роб-лять йому вже тепер його прихильники, більшовицькі ви-руч як дома, так і за кордо-ном. Але теперішня ситуація в Росії зовсім не свідчить про те, що так певно буде, Цетом іорієвності Леніна з Петром Великим. Я сам цього порів-няння акив перед двадцятьма роками, тоді, коли Ленін зівів так звану господарську полі-тику (НЕТ). Тоді здавалось, що є вже по бурі, що Росія від революції переходить до еволюції. Але скорий розмах буржуазної Росії загів у не-безпеку владу жакіс профе-сійних революціонерів. Коли при давніших революціях, що по переворотом були ви-несені на поверхню, неохоче зрікалися своєї сили, то тим менше можна чекати: добро-вільного зречення від людей, для яких ведення революції стало життєвим призначенням. Під проводом Леніна вои не лише навчилися того, як ро-битися революцією, але й усві-домили те, при яких умовах революціонери приготували собі упадок. Зрозуміли, що розвиток подій виставив про-двіжання понад голови до тої міри, що як нарешті вони бу-ли усунені або знищені, як пе-режиток. Більшовицьке, Леніно-ве ученики, сутя-факто вишу-кували, де їм загрожує небез-пека від розвитку революції. Пильнують і "чищать" власну свою партію, коли викриють зрієт ворожих їм течій. Коли жакіс хвиляється, що знання револю-ційної теорії вилізало їм пе-ремоту, то ще до того можна додати, що й замирання ре-волюції віддаються цілком фавоно. Володіють страте-гією оборони владі революці-онерів. Найважливішим ділом такої самоохорони був апар-ний переворот з р. 1930, — знищення зростаючої сільської буржуазії, переведений під по-

крішкою спонуси розвитку соціалізму на селі. До насиль-ної "колективізації" хлібороб-ства" звалися більшовики аж тоді, коли зустріли спротив проти стрімгогого розбудови промислу, в жертву якого при-несли життя мільйонів хлібороб-ської "можности".

Тут можемо повернутися до порівняння з царем Петром Великим. Також Петро, баж-ючи стрімгого дігнати захід-ню Європу і виторити з Росії бюрократичну державу, напру-жив надмірно "господарські" сили своєї землі. Руйнував ста-ру Росію, будуючи нове на ра-хунок найширших верств. За-мість європейської адміністра-ції, виторити собі нафедаль-не чиновницьку, а великі маси народи отетерили. Хотів Росію поусунути вперед, а замість то-го задержав розвиток сіль-ського стану, великої більшо-їсть народу. Питання, чи не стоїть більшовицька спроба "дігнати й перетягти" Європу перед такоюж небезпекю, на-віть ідентичною? Самі модер-ні гасла — поміч найбіднішим — не є запорукою, що в Росії зі спроторізованою на-селення не виторити верства невиліковних державного ка-піталізму, опанована кастою, по-дібно до тієї касті, що вже виторитилася була перед при-ходом Європеїстів до Перу. Низький культурний рівень на-селення був завжди добрим ґрунтом для різноманітних де-спотій. Про це свідчить істо-рія фараонів, індів, Китаю, як також історія всіх держав старшої доби. Найлюдяніша наука, якою є християнство, виродилася під впливом сер-ведища. Що соціалізм, коли хочете марксизм, прийняв у Росії вульгарну, грубу форму, про це не може сумніватися ніхто, хто читає заяви совітської влади й папуночї класи. Зни-щення ворога, вигубити, — це є слова, що їх постійно викри-кують при будуванні соціалі-зму. Це є голоси більшо-вицької теократії, голоси, що свідчать про близку спів-падінність з царизмом, ніж зі-спадістичною етикеткою. Небез-пека, що боріє за вилізання пролетаріату виторити з ро-бітництва державних невилі-ковників, не виключена.

Розвиток Росії є через те непевний. Від того в якому напрямку буде йти, залежить і оцінка історичної ролі Во-лодимира Ульянова-Леніна. Бу-дучність покаже, наскільки шлах до соціалізму прочинити-ся й наскільки його царський методами дискредитували.

Переклав Мих. Остапович. ("Діло").

МІТИНГІ ВІДДІЛУ У.Н.СОЮЗА

Простіше підлавож секретарі-присутні повідомляють про всім боки промобіємого одні тиждень пер-дє борани.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорожца С.В. 388, поймаєма всім членів, що місцеві борни відбудується в неада-го марті, в годині 2-її поведати. Простіше всім членів прийняти збори. Доводу членів повинні ви-вирити своїм зібранням, бач і протинний раз буди висловлю-ї. Михайлович, прелес: Н. Суда-ков, В. Лобський, касієр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

П. К., Сейнт Пола, Мінн. — Такіх остога, на жаль, не можна поміщувати в газеті, бо можна наразити часопис і ор-ганізацію на "тягання по су-лах і кошті. Та ви остережіть громаду, де ця особа перебу-ває і баламутить людей. П. С. — Краще ні.

Судья: Обвинувачений, не розумію вас, як ви могли на-ракувати вашу честь і свобо-ду задля сімнадцяти доларів! Обвинувачений: Світлий су-де, щож я тут винен, що в ка-сі не було більших грошей?

Третьє слово. — Моя жінка мусить усе мати останнє слово. Я сказав їй: "Є діла всі можливості: Так — або ні! На це вона від-повіла: "Може!"

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

